

dette Forslag, fordi vi mene, at i mange Tilfælde, naar Forsøget paa at faa billig og ordentlig Jord glipper for vedkommende Landarbejder, kan det ad denne Vej lykkes at løse Opgaven. Jeg tror, at en saadan Bestemmelse i mange Tilfælde vilde kunde bidrage til at skaffe lettere Adgang til billig Jord. Forslaget hænger i nogen Maade sammen med de Ændringsforslag, vi have stillet under Nr. 34, 35, 38 og 41—46.

Ændringsforslaget under Nr. 13 behøver jeg ikke at opholde mig ved. Det er en Udvidelse af Regeringens Forslag, en Udvidelse, som peger i den rigtige Retning. Det gaar navnlig ud paa, at den Jord, som hidtil har været offentligt Eje, fremdeles skal vedblive at være det.

Ændringsforslaget Nr. 15, der er stillet af et Mindretal, bestaaende af min Meningsfælle og mig samt 3 andre Medlemmer, tillægger jeg derimod overordentlig stor Betydning. Naar man stryger Maksimumsgrænsen og bibeholder Minimumsgrænsen, er der ikke særlig Grund til at gaa højere op med Laanesummen, men naar man beholder de 8 Tønder og derved fastslaaer, at det, man vil, er at naa op til denne Grænse: 8 Tdr. Land virkelig god Jord, bliver det absolut nødvendigt at gaa højere op end baade til de 6,000 Kr., Lovforslaget forudsætter, og de 7,000 Kr., som Flertallet foreslaar, og vi have derfor foreslaaet 8,000 Kr. Jeg ved meget vel, at det endogsaa med 8,000 Kr. vil være ganske umuligt paa Øerne at komme i Besiddelse af 8 Tdr. Land nogenlunde god Jord og derpaa bygge Hus og anskaffe nogenlunde Besætning. Jeg tror ikke, Opgaven vil være til at løse, men det vil i alt Fald være et godt Skridt fremad, derom er der ikke Tvivl. Jeg anerkender, at Flertallet i nogen Maade har bestræbt sig for at følge Trop med os, idet man er gaaet op fra 6,000 Kr. til 7,000 Kr., men af den samme Grund, jeg tidligere har nævnt flere Gange, at Husmandsorganisationerne have lagt sig meget stærkt i Selen derfor, ønske vi saa stærkt som muligt, at man denne Gang kommer op til 8,000 Kr. Sagen var maaske en anden, hvis vi fra vor Side havde noget som helst Haab om, at man her vilde gaa ind paa at prøve andre Veje og forsøge at tilvejebringe andre Former, hvorunder Husmændene kunde komme i Besiddelse af noget af Danmarks Jord, saa var Sagen maaske en anden. Hvis man vilde følge os i de Forsøg, vi have foreslaaet med baade Kommunefæste og Statsfæste, vilde Sagen være en anden.

Men da vi for vort Vedkommende ikke nære synderligt Haab i den Henseende — det nytter jo ikke, naar vi staa ganske ene med det —, saa forekommer det mig endnu mere nødvendigt at komme op til de 8,000 Kr., end det ellers vilde være.

Ændringsforslag Nr. 17 skal jeg ikke opholde mig ved; det hænger sammen med flere Ændringsforslag, der komme under Nr. 34, 35 o. s. v.

Under Nr. 21 have vi stillet Forslag om at gaa fra de $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr., som Lovforslaget forudsætter, op til 5 Mill. Det er jo ganske givet, at hvis man ikke kommer op over de 4 Mill., som Flertallet foreslaar, eller de $3\frac{1}{2}$ Mill., Regeringsforslaget forudsætter, vil der blive oprettet ikke saa ganske lidt ringere Husmandsbrug her i Landet efter denne Lov end under den gamle Lov, da der sikkert vil medgaa ikke ubetydelige Summer til de Tillægslaar, som ere foreslaaede, og som forhaabentlig gennemføres. De ville tage ikke saa ganske ringe Beløb, og naar saa tillige Maksimumsummen sættes op, helst til 8,000 Kr., er det ganske givet, at saa skal der et betydeligt større Beløb til, for at der kan oprettes nogenlunde det samme Antal, som der er blevet oprettet i de tidligere Aar. Men heller ikke i denne Henseende synes jeg, man behøver at gøre sig Skrupler. Det er jo ikke en Foræring, Statskassen yder de vedkommende Husmænd. De give Staten omtrent samme aarlige Rente tilbage, som Staten selv kan laane sine Penge til. Jeg gaar nemlig ud fra, at Staten kan laane sine Penge lige saa billigt som de store Banker, om hvilke vi saa, at de forlængst havde sikret sig de Penge, som de efter et andet Forslag, der ogsaa ligger paa Tingets Bord for Tiden, skulle yde til Bondestandens Sparekasse, i Udlandet til 3 pCt. Jeg gaar ud fra, at Staten kan laane lige saa billigt. Men selv om det ikke er Tilfældet, selv om Staten skulde give en lille Smule mere i Rente, end den selv faar, saa vil den jo indvinde dette Rentetab paa anden Maade, ad andre Veje, nemlig derved, at en hel Del Mennesker bliver knyttet til Danmarks Jord, og derigennem, at de ved indirekte Beskatning bidrage deres til Statens Fornødenheder. Derved vil dette Rentetab tilfulde indvindes, og der kan derfor ikke være Tale om, at det i nogen Maade kan betragtes som en Ydelse fra Statens Side, der betyder noget. Derfor nære vi heller ingen Betænkeligheder ved at gaa denne Vej. Tværtimod, vi mene netop, at disse Penge ere godt og solidt